

**HOMILIA DEL PAPA BENET XVI
EN LA MISSA D'ENTRONITZACIÓ,
Ciutat del Vaticà 24 d'abril de 2005.**

Senyors Cardenals, venerables Germans en l'episcopat i en el sacerdoci, distingides Autoritats i Membres del Cos diplomàtic, benvolguts Germans i Germanes:

Per tres vegades ens ha acompanyat en aquests dies tan intensos el cant de les lletanies dels sants: durant els funerals del nostre Sant Pare Joan Pau II; en ocasió de l'entrada dels Cardenals en Conclave, i també avui, quan les hem cantat de nou amb la invocació: La teva illum adiuva, assisteix al nou successor de San Pere. He escoltat aquest cant orant cada vegada d'una manera completament singular, com un gran consol. Com ens hem sentit abandonats després de la defunció de Joan Pau II!

El Papa que durant 26 anys ha estat el nostre pastor i guia en el camí a través dels nostres temps. Ell va creuar el llindar cap a l'altra vida, entrant en el misteri de Déu. Però no va donar aquest pas en solitari. Qui creu, mai està sol; no ho està en la vida ni tampoc en la mort. En aquells moments hem pogut invocar als sants de tots els segles, els seus amics, els seus germans en la fe, sabent que serien el seguici vivent que ho acompanyaria en el més enllà, fins a la glòria de Déu.

Nosaltres sabíem que allí s'esperava la seva arribada. Ara sabem que ell està entre els seus i es troba realment en la seva casa. Hem estat consolats de nou realitzant la solemne entrada en conclave per a triar al que el Déu havia escollit. Com podíem reconèixer el seu nom? Com 115 Bisbes, procedents de totes les cultures i països, podien trobar a qui Déu volia atorgar la missió de lligar i deslligar? Una vegada més, ho sabíem; sabíem que no estem sols, que estem envoltats, guiats i conduïts pels amics de Déu.

I ara, en aquest moment, jo, feble servent de Déu, he d'assumir aquesta comesa inaudita, que supera realment tota capacitat humana. Com puc fer-lo? Com seré capaç de portar-lo a terme? Tot vosaltres, estimats amics, acabeu d'invocar a tota la munió dels sants, representada per alguns dels grans noms de la història que Déu teixeix amb els homes. D'aquesta manera, també en mi es revifa aquesta consciència: no estic sol. No he de dur jo sol el que, en realitat, mai podria suportar jo sol. La munió dels sants de Déu em protegeix, em sosté i em condueix. I m'acompanyen, estimats amics, la vostra indulgència, el vostre amor, la vostra fe i la vostra esperança.

En efecte, a la comunitat dels sants no pertanyen només les grans figures que ens han precedit i els noms de les quals coneixem. Tot nosaltres som la comunitat dels sants; nosaltres, batejats en el nom del Pare, del Fill i de l'Esperit Sant; nosaltres, que vivim del do de la carn i la sang de Crist, per mitjà del que vol transformar-nos i fer-nos semblants a si mateix. Sí, l'Església està viva; aquesta és la meravellosa experiència d'aquests dies. Precisament en els trists dies de la malaltia i la mort del Papa, alguna cosa s'ha manifestat de manera meravellosa davant els nostres ulls: que l'Església està viva. I l'Església és jove. Ella duu en si mateixa el futur del món i, per tant, indica també a cadascun de nosaltres la via cap al futur.

L'Església està viva i nosaltres ho veiem: experimentem l'alegria que el Ressuscitat ha promès als seus. L'Església està viva; està viva perquè Crist està viu, perquè ell ha

ressuscitat veritablement. En el dolor que apareixia en el rostre del Sant Pare en els dies de Pasqua, hem contemplat el misteri de la passió de Crist i tocat al mateix temps les seves ferides. Però en tots aquests dies també hem pogut tocar, en un sentit profund, al Ressuscitat. Hem pogut experimentar l'alegria que ell ha promès, després d'un breu temps de foscor, com fruit de la seva resurrecció.

L'Església està viva: d'aquesta manera saludo amb gran goig i gratitud a tots vosaltres que esteu aquí reunits, venerables Germans Cardenals i Bisbes, benvolguts sacerdots, diaques, agents de pastoral i catequistes. Us saludo a vosaltres, religiosos i religioses, testimonis de la presència transfigurant de Déu. Us saludo a vosaltres, fidels laics, immersos en el gran camp de la construcció del Regne de Déu que s'expandeix en el món, en qualsevol manifestació de la vida. La salutació s'omple d'afecte al dirigir-lo també a tots els quals, renascuts en el sagrament del Baptisme, encara no estan en plena comunió amb nosaltres; i a vosaltres, germans del poble hebreu, al que estem estretament units per un gran patrimoni espiritual comú, que enfonsa les seves arrels en les irrevocables promeses de Déu. Penso, en fi -gairebé com una ona que s'expandeix- en tots els homes del nostre temps, creient i no creients.

Estimats amics! En aquest moment no necessito presentar un programa de govern. Algun tret del que considero la meva tasca, l'he pogut exposar ja en el meu missatge del dimecres, 20 d'abril; no faltaran altres ocasions per a fer-lo. El meu veritable programa de govern és no fer la meva voluntat, no seguir les meves pròpies idees, sinó de posar-me, juntament amb tota l'Església, a l'escolta de la paraula i de la voluntat del Senyor i deixar-me conduir per Ell, de tal manera que sigui ell mateix qui condueixi a l'Església en aquesta hora de la nostra història. En lloc d'exposar un programa, desitjaria més aviat intentar comentar simplement els dos signes amb els quals es representa litúrgicament l'inici del Ministeri Petrí; d'altra banda, ambdós signes reflecteixen també exactament el que s'ha proclamat en les lectures d'avui.

El primer signe és el pal·li, teixit de llana pura, que se'm posa sobre les espatlles. Aquest signe antiquíssim, que els Bisbes de Roma duen des del segle IV, pot ser considerat com una imatge del jou de Crist, que el Bisbe d'aquesta ciutat, el Servent dels Servents de Déu, pren sobre les seves espatlles. El jou de Déu és la voluntat de Déu que nosaltres acollim. I aquesta voluntat no és un pes exterior, que ens oprimeix i ens priva de la llibertat. Conèixer el que Déu vol, conèixer quin és la via de la vida, era l'alegria d'Israel, el seu gran privilegi. Aquesta és també la nostra alegria: la voluntat de Déu, en comptes d'allunyar-nos de la nostra pròpia identitat, ens purifica - potser de vegades de manera dolorosa - i ens fa tornar d'aquesta manera a nosaltres mateixos. I així, no el servir solament a Ell, sinó també a la salvació de tot el món, de tota la història.

En realitat, el simbolisme del Pal·li és més concret encara: la llana d'anyell representa l'ovella perduda, malalta o feble, que el pastor duu a coll per a conduir-la a les aigües de la vida. La paràbola de l'ovella perduda, que el pastor busca en el desert, va anar per als Pares de l'Església una imatge del misteri de Crist i de l'Església. La humanitat - tots nosaltres - és l'ovella esgarriada en el desert que ja no pot trobar la senda. El Fill de Déu no consenteix que ocorri això; no pot abandonar la humanitat a una situació tan miserable. S'alça en peus, abandona la glòria del cel, per a anar a la recerca de l'ovella i anar després d'ella, fins i tot fins a la creu. La posa sobre les seves espatlles, carrega amb la nostra humanitat, ens duu a nosaltres mateixos, ja que Ell és el bon pastor, que

ofereix la seva vida per les ovelles. El Pal•li indica primerament que Crist ens duu a tots nosaltres. Però, al mateix temps, ens convida a dur-nos uns a uns altres. Es converteix així en el símbol de la missió del pastor del que parlen la segona lectura i l'Evangeli d'avui.

La santa inquietud de Crist ha d'animar al pastor: no és indiferent per a ell que moltes persones vaguin pel desert. I hi ha moltes formes de desert: el desert de la pobresa, el desert de la fam i de la set; el desert de l'abandó, de la solitud, de l'amor trencat. Existeix també el desert de la foscor de Déu, del buit de les ànimes que ja no tenen consciència de la dignitat i del rumb de l'home. Els deserts exteriors es multipliquen en el món, perquè s'han estès els deserts interiors. Per això, els tresors de la terra ja no estan al servei del cultiu del jardí de Déu, en el qual tots puguin viure, sinó subjugats al poder de l'explotació i la destrucció.

L'Església en el seu conjunt, així com els seus Pastors, han de posar-se en camí com Crist per a rescatar als homes del desert i conduir-los al lloc de la vida, cap a l'amistat amb el Fill de Déu, cap a Aquell que ens dóna la vida, i la vida en plenitud. El símbol de l'anyell té encara altre aspecte. Era costum en l'antic Orient que els reis es cridessin a si mateixos pastors del seu poble. Era una imatge del seu poder, una imatge cínica: per a ells, els pobles eren com ovelles de les quals el pastor podia disposar al seu grat. Per contra, el pastor de tots els homes, el Déu viu, s'ha fet ell mateix anyell, s'ha posat de la part dels anyells, dels quals són calcigats i sacrificats. Precisament així es revela Ell com el veritable pastor: "Jo sóc el bon pastor [...]. Jo dono la meua vida per les ovelles", diu Jesús de si mateix (Jn 10, 14s.).

No és el poder el que redimeix, sinó l'amor. Aquest és el distintiu de Déu: Ell mateix és amor. Quantes vegades desitjaríem que Déu es mostrés més fort! Que actués durament, derrotés el mal i creés un món millor. Totes les ideologies del poder es justifiquen així, justifiquen la destrucció del que s'oposaria al progrés i a l'alliberament de la humanitat. Nosaltres sofrim per la paciència de Déu. I, no obstant, tots necessitem la seva paciència. El Déu, que s'ha fet anyell, ens diu que el món se salva pel Crucificat i no pels crucificadors. El món és redimit per la paciència de Déu i destruït per la impaciència dels homes.

Una de les característiques fonamentals del pastor deu ser estimar als homes que li han estat confiats, tal com estima Crist, al servei del qual està. "Pastura les meves ovelles", diu Crist a Pere, i també a mi, en aquest moment. Pasturar vol dir estimar, i estimar vol dir també estar disposats a sofrir. Estimar significa donar el veritable bé a les ovelles, l'aliment de la veritat de Déu, de la paraula de Déu; l'aliment de la seva presència, que ell ens dóna en el Santíssim Sagrament.

Estimats amics, en aquest moment només puc dir: pregueu per mi, perquè aprengui a estimar cada vegada més al Senyor. Pregueu per mi, perquè aprengui a estimar cada vegada més al seu ramat, a vosaltres, a la Santa Església, a cadascun de vosaltres, tant personal com comunitàriament. Pregueu per mi, perquè, per por, no fugi davant els llops. Preguem els uns pels altres perquè sigui el Senyor qui ens dugui i nosaltres aprenguem a dur-nos uns a uns altres.

El signe amb el qual la litúrgia d'avui representa el començament del Ministeri Petrí és el lliurament de l'anell del pescador. La crida de Pere a ser pastor, que hem escoltat en

l'Evangeli, ve després de la narració d'una pesca abundant; després d'una nit en la qual van tirar les xarxes sense èxit, els deixebles van veure en la riba al Senyor ressuscitat. Ell els mana tornar a pescar altra vegada, i heus aquí que la xarxa s'omple tant que no tenien forces per a treure-la; havia 153 peixos grans i, "encara que eren tants, no es va trencar la xarxa" (Jn 21, 11).

Aquest relat al final del camí terrenal de Jesús amb els seus deixebles, es correspon amb u del principi: tampoc llavors els deixebles havien pescat gens durant tota la nit; també llavors Jesús va convidar a Simón a remar mar endins. I Simón, que encara no es cridava Pere, va donar aquella admirable resposta: "Mestre, per la teva paraula tiraré les xarxes". Se li va confiar llavors la missió: "No temis, des d'ara seràs pescador d'homes" (Lc 5, 1.11). També avui es diu a l'Església i als successors dels apòstols que s'endinsin en el mar de la història i tirin les xarxes, per a conquerir als homes per a l'Evangeli, per a Déu, per a Crist, per a la vida veritable.

Els Pares han dedicat també un comentari molt particular a aquesta tasca singular. Diuen així: per al peix, creat per a viure en l'aigua, resulta mortal treure'l del mar. Se li priva del seu element vital per a convertir-lo en aliment de l'home. Però en la missió del pescador d'homes passa el contrari. Els homes vivim alienats, en les aigües salades del sofriment i de la mort; en un mar de fosc, sense llum. La xarxa de l'Evangeli ens rescata de les aigües de la mort i ens duu a la resplendor de la llum de Déu, en la vida veritable. Així és, efectivament: en la missió de pescador d'homes, seguint a Crist, fa falta treure als homes del mar salat per totes les alienacions i dur-lo a la terra de la vida, a la llum de Déu.

Així és, en veritat: nosaltres existim per a ensenyar Déu als homes. I únicament on es veu A Déu, comença realment la vida. Només quan vam trobar en Crist al Déu viu, coneixem el que és la vida. No som el producte casual i sense sentit de l'evolució. Cadascun de nosaltres és el fruit d'un pensament de Déu. Cadascun de nosaltres és volgut, cadascun és estimat, cadascun és necessari. No hi ha més bell que haver estat atrapats, sorpresos, per l'Evangeli, per Crist. Res més bell que conèixer-li i comunicar als altres l'amistat amb ell. La tasca del pastor, del pescador d'homes, pot semblar de vegades onerosa. Però és joiosa i gran, perquè en definitiva és un servei a l'alegria, a l'alegria de Déu que vol fer la seva entrada en el món.

Voldria ara destacar encara una cosa: tant en la imatge del pastor com en la del pescador, emergeix de manera molt explícita la crida a la unitat. "Tinc , a més, altres ovelles que no són d'aquesta cleda; també a aquestes les he de portar, i escoltaran la meua veu i haurà un sol ramat, un sol Pastor" (Jn 10, 16), diu Jesús al final del discurs del bon pastor. I el relat dels 153 peixos grans acaba amb la joiosa constatació: "I encara que eren tants, no es va trencar la xarxa" (Jn 21, 11). Ai de mi, Senyor estimat! ara la xarxa s'ha trencat, voldríem dir adolorits. Però no, no hem d'estar tristos! Alegrem-nos per la teua promesa que no defrauda i fem tot el possible per a recórrer el camí cap a la unitat que tu has promès. Fem memòria d'ella en l'oració al Senyor, com captaires; sí, Senyor, recorda't del que vas prometre. Fes que siguem un sol pastor i un sol ramat! No permetis que es trenqui la teua xarxa i ajuda'ns a ser servidors de la unitat!

En aquest moment el meu record torna al 22 d'octubre de 1978, quan el Papa Joan Pau II va iniciar el seu ministeri aquí en la Plaça de San Pere. Encara, i contínuament, ressonen en les meves oïdes les seves paraules de llavors: "No temeu! Obriu, més

encara, obriu de bat a bat les portes a Crist!" El Papa parlava als forts, als poderosos del món, els quals tenien por que Crist pogués prendre'ls una mica del seu poder, si ho haguessin deixat entrar i haguessin concedit la llibertat a la fe. Sí, ell certament els n'hauria pres una mica: el domini de la corrupció, del trencament del dret i de l'arbitrarietat. Però no els hauria pres gens del que pertany a la llibertat de l'home, a la seva dignitat, a l'edificació d'una societat justa.

A més, el Papa parlava a tots els homes, sobretot als joves. Per ventura no tenim tots d'alguna manera por –si deixem entrar a Crist totalment dintre de nosaltres, si ens obrim totalment a ell–, por que ell pugui prendre'ns una mica de la nostra vida? Per ventura no tenim por de renunciar a alguna cosa gran, única, que fa la vida més bella? No correm el risc de trobar-nos després en l'angoixa i veure'ns privats de la llibertat? I encara el Papa volia dir: no! qui deixa entrar a Crist no perd res, res –absolutament res– del que fa la vida lliure, bella i gran. No! Només amb aquesta amistat s'obren les portes de la vida. Només amb aquesta amistat s'obren realment les grans potencialitats de la condició humana. Només amb aquesta amistat experimentem el que és bell i el que ens allibera.

Així, avui, jo voldria, amb gran força i gran convicció, a partir de l'experiència d'una llarga vida personal, dir-vos a tots vosaltres, estimats joves: No tingueu por de Crist! Ell no pren res, i ho dóna tot. Qui es dóna a ell, rep el cent per un. Sí, obriu, obriu de bat a bat les portes a Crist, i trobareu la veritable vida. Amén.